

EUROPOS CENTRINIO BANKO GAIRĖS (ES) 2015/856**2015 m. kovo 12 d.****kuriomis nustatomi Bendro priežiūros mechanizmo etikos kodekso principai (ECB/2015/12)**

EUROPOS CENTRINIO BANKO VALDANČIOJI TARYBA,

atsižvelgdama į 2013 m. spalio 15 d. Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1024/2013, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedami specialūs uždaviniai, susiję su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika ⁽¹⁾ (toliau – BPM reglamentas), ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį kartu su 6 straipsnio 7 dalimi,

kadangi:

- (1) ypač svarbiu Europos Centrinis Bankas laiko valdymo modelį, pagal kurį atskaitingumas, skaidrumas ir aukščiausi etikos standartai yra Bendro priežiūros mechanizmo (BPM) šerdis. Šių principų laikymasis yra svarbiausias BPM patikimumo elementas ir yra būtinas užtikrinant Europos piliečių pasitikėjimą;
- (2) todėl reikia sukurti BPM etikos kodeksą, kuriame būtų nustatyti etikos standartai, kurių laikymasis užtikrintų BPM patikimumą ir reputaciją, taip pat visuomenės pasitikėjimą ECB ir valstybių narių, dalyvaujančių BPM, nacionalinių kompetentingų institucijų (NKI) organų narių ir personalo narių sąžiningumu ir nešališkumu (toliau – BPM etikos kodeksas). BPM etikos kodeksą turėtų sudaryti šios gairės, kuriomis nustatomi principai, šių principų įgyvendinimo gerosios praktikos pavyzdžių rinkinys ir vidaus taisyklės bei praktika, kuriuos nustato ECB ir kiekviena NKI;
- (3) minimalūs standartai dėl pasinaudojimo nevieša informacija prevencijos turėtų sustiprinti tokio pasinaudojimo prevenciją ECB arba NKI organų ar jų personalo narių atžvilgiu ir užkirsti kelią galimiems interesų konfliktams, kylantiems iš asmeninių finansinių sandorių. Todėl BPM etikos kodekse turėtų būti aiškiai apibrėžtos pagrindinės sąvokos, taip pat skirtingų dalyvaujančių organų vaidmenys ir atsakomybė. Be to, greta bendrojo draudimo pasinaudoti nevieša informacija, jame turėtų būti nustatyti papildomi apribojimai asmenims, turintiems prieigą prie neviešos informacijos. BPM etikos kodekse taip pat turėtų būti nustatyti reikalavimai laikymosi priežiūrai ir pranešimų apie nesilaikymą teikimui;
- (4) BPM etikos kodekse taip pat turėtų būti nustatyti minimalūs standartai interesų konfliktų vengimo bei dovanų ir svetingumo priėmimo srityse;
- (5) BPM etikos kodeksas turėtų būti taikomas vykdant priežiūros uždavinius. Pageidautina, kad ECB ir NKI taikytų lygiaverčius standartus savo personalo nariams arba kitiems asmenims, dalyvaujantiems vykdant kitus uždavinius;
- (6) šių gairių nuostatos nedaro poveikio taikytiniams nacionalinės teisės aktams. Kai dėl taikytinų nacionalinės teisės aktų NKI negali įgyvendinti šių gairių nuostatos, apie tai ji turėtų informuoti ECB. Be to, atitinkama NKI turėtų imtis protingų jai prieinamų priemonių, siekdama pašalinti kliūtį pagal nacionalinę teisę;
- (7) šių gairių nuostatos nedaro poveikio Valdančiosios tarybos narių elgesio kodeksui ⁽²⁾ ir Priežiūros valdybos narių elgesio kodeksui ⁽³⁾;
- (8) kadangi BPM etikos kodeksas taikomas tik vykdant priežiūros uždavinius, Valdančioji taryba priėmė lygiavertį etikos kodeksą ECB ir nacionalinių centrinių bankų Eurosistemos uždavinių vykdymui ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ O L L 287, 2013 10 29, p. 63.

⁽²⁾ Europos Centrinio Banko Valdančiosios tarybos narių elgesio kodeksas (OL C 123, 2002 5 24, p. 9).

⁽³⁾ Europos Centrinio Banko Priežiūros valdybos narių elgesio kodeksas (OL C 93, 2015 3 20, p. 2).

⁽⁴⁾ 2015 m. kovo 12 d. Europos Centrinio Banko gairės (ES) 2015/855, nustatančios Eurosistemos etikos kodekso principus ir panaikinamos Gairės ECB/2002/6 dėl minimalių standartų Europos Centriniam Bankui ir nacionaliniams centriniams bankams, naudojamų vykdant pinigų politikos operacijas, valiutos keitimo operacijas su Europos Centrinio Banko užsienio atsargomis ir valdant Europos Centrinio Banko užsienio atsargas (ECB/2015/11) (Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 23).

PRIĖMĖ ŠIAS GAIRĖS:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Apibrėžtys

Šiose gairėse:

- 1) nacionalinė kompetentinga institucija (NKI) – nacionalinė kompetentinga institucija, kaip apibrėžta BPM reglamento 2 straipsnio 2 punkte. Ši apibrėžtis nedaro poveikio nacionalinės teisės priemonėms, pagal kurias tam tikri priežiūros uždaviniai pavedami nacionaliniam centriniam bankui (NCB), kuris nėra paskirtas NKI. Tokiu atveju nuoroda į NKI šiose gairėse atitinkamai taikoma nacionaliniam centriniam bankui tų uždavinių, kurie jam pavesti pagal nacionalinę teisę, atžvilgiu;
- 2) nevieša informacija – bet kokia su ECB pavestų priežiūros uždavinių vykdymu susijusi informacija, galinti turėti įtakos rinkai, kuri nebuvo atskleista viešai arba prie kurios nėra viešos prieigos;
- 3) informacija, galinti turėti įtakos rinkai, – tikslaus pobūdžio informacija, kurios atskleidimas tikėtinai turėtų didelę įtaką turto kainoms arba kainoms finansų rinkose;
- 4) neviešos informacijos turėtojas – bet kuris organo ar personalo narys, turintis nevienkartinę prieigą prie neviešos informacijos;
- 5) personalo narys – bet kuris asmuo, darbo santykiais susijęs su ECB ar NKI, išskyrus asmenis, kurie išimtinai vykdo uždavinius, nesusijusius su priežiūros uždavinių vykdymu pagal BPM reglamentą;
- 6) organo narys – ECB ar NKI sprendimų priėmimo ir kitų vidaus organų nariai, išskyrus personalo narius;
- 7) finansų bendrovės – turi tokią pat reikšmę, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 549/2013 ⁽¹⁾ 2 skyriaus 2.55 dalyje;
- 8) interesų konfliktas – situacija, kai organų nariai ar personalo nariai turi asmeninių interesų, kurie gali daryti įtaką arba atrodo, kad jie gali daryti įtaką nešališkam ir objektyviam jų pareigų vykdymui;
- 9) asmeninis interesas – bet kokia finansinio ar nefinansinio pobūdžio nauda ar galima nauda organų nariams ar personalo nariams, jų šeimos nariams ir kitiems giminaičiams ar jų draugams ir artimiems pažįstamiems;
- 10) privalumas – bet kokia finansinio ar nefinansinio pobūdžio dovana, svetingumas arba kitokia nauda, kuri objektyviai pagerina finansinę, teisinę ar asmeninę gavėjo padėtį ir kurios gavėjas neturi teisės gauti.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šios gairės taikomos ECB ir NKI vykdamas ECB pavestus priežiūros uždavinius. Vidaus taisyklės, kurias ECB ir NKI patvirtina vykdydami šių gairių nuostatas, taikomos jų organų nariams ir jų personalo nariams.
2. ECB ir NKI siekia, kiek tai teisiškai yra įmanoma, kad pareigos, apibrėžtos įgyvendinant šių gairių nuostatas, būtų taikomos ir vykdamas priežiūros uždavinius dalyvaujantiems asmenims, kurie nėra personalo nariai.
3. Šių gairių nuostatos nedaro poveikio ECB ir NKI griežtesnių etikos taisyklių taikymui jų organų nariams ir personalo nariams.

⁽¹⁾ 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 549/2013 dėl Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos Europos Sąjungoje (OL L 174, 2013 6 26, p. 1).

3 straipsnis

Vaidmenys ir atsakomybė

1. Valdančioji taryba, vykdydama savo pareigą apibrėžti valdymo ir etikos kultūrą BPM lygmeniu, šiose gairėse nustato BPM etikos kodekso principus ir patvirtina šių principų įgyvendinimo gerąją praktiką.
2. Audito komitetas, Vidaus auditorių komitetas ir Organizacinės plėtros komitetas, vadovaudamiesi savo atitinkamais įgaliojimais, dalyvauja taikant BPM etikos kodeksą ir prižiūrint, kaip jo laikomasi.
3. ECB ir NKI apibrėžia organų, padalinių ir personalo narių, dalyvaujančių vietos lygmeniu vykdant, taikant BPM etikos kodeksą ir prižiūrint, kaip jo laikomasi, vaidmenis ir atsakomybę.

4 straipsnis

Komunikacija ir informuotumo didinimas

1. Savo vidaus taisykles, kuriomis įgyvendinamos šios gairės, ECB ir NKI formuluoja aiškiai ir skaidriai, apie jas praneša savo organų nariams ir savo personalo nariams ir užtikrina, kad jos būtų lengvai prieinamos.
2. ECB ir NKI imasi tinkamų priemonių jų organų narių ir jų personalo narių informuotumui didinti, kad šie suprastų savo pareigas pagal BPM etikos kodeksą.

5 straipsnis

Laikymosi priežiūra

1. ECB ir NKI prižiūri, kaip laikomasi šias gaires įgyvendinančių taisyklių. Kai tai tinkama, priežiūra apima reguliarius ir (arba) *ad hoc* laikymosi patikrinimus. ECB ir NKI nustato tinkamas procedūras skubiai reaguoti į nesilaikymo atvejus ir juos išspręsti.
2. Laikymosi priežiūra nedaro poveikio vidaus taisyklėms, pagal kurias gali būti atliekami vidiniai tyrimai, jeigu įtariama, kad organo narys arba personalo narys pažeidė šias gaires įgyvendinančias taisykles.

6 straipsnis

Pranešimai apie nesilaikymo atvejus ir tolesni veiksmai

1. ECB ir NKI, vadovaudamiesi taikytiniais įstatymais ir reglamentais, patvirtina vidaus procedūras pranešimų apie šias gaires įgyvendinančių taisyklių nesilaikymo atvejus teikimui, įskaitant taisykles dėl demaskavimo.
2. ECB ir NKI imasi priemonių užtikrinti apie nesilaikymo atvejus pranešančių asmenų tinkamą apsaugą.
3. ECB ir NKI užtikrina, kad dėl nesilaikymo atvejų būtų imamasi tolesnių veiksmų, įskaitant, kai tai tinkama, proporcingų drausminių priemonių taikymą, vadovaujantis taikytinomis drausmės taisyklėmis ir procedūromis.
4. Apie visus svarbius incidentus, susijusius su šias gaires įgyvendinančių taisyklių nesilaikymu, ECB ir NKI, vadovaudamiesi taikytinomis vidaus procedūromis, per Organizacinės plėtros komitetą ir Priežiūros valdybą be nepateisinamo delsimo praneša Valdančiajai tarybai. Skubiais atvejais ECB ar NKI gali pranešti apie svarbų nesilaikymo incidentą tiesiogiai Valdančiajai tarybai. Bet kuriuo atveju ECB ir NKI kartu informuoja Audito komitetą.

II SKYRIUS

PASINAUDOJIMO NEVIEŠA INFORMACIJA PREVENCIJOS TAISYKLĖS

7 straipsnis

Bendrasis draudimas pasinaudoti nevieša informacija

1. ECB ir NKI užtikrina, kad jų organų nariams ir jų personalo nariams būtų draudžiama pasinaudoti nevieša informacija.
2. Draudimas pasinaudoti nevieša informacija taikomas bent šioms situacijoms: a) pasinaudojimui nevieša informacija sudarant asmeninius sandorius savo sąskaita arba trečiųjų asmenų sąskaita; b) neviešos informacijos atskleidimui bet kuriam kitam asmeniui, išskyrus atvejus, kai tai daroma vykdant profesines pareigas, taikant principą „reikia žinoti“, ir c) neviešos informacijos naudojimui siekiant patarti kitiems asmenims arba paskatinti juos sudaryti asmeninius finansinius sandorius.

8 straipsnis

Specialūs apribojimai neviešos informacijos turėtojams

1. ECB ir NKI užtikrina, kad prieigą prie neviešos informacijos turėtų tik tie organų nariai ir personalo nariai, kuriems prieiga prie šios informacijos reikalinga jų pareigoms vykdyti.
2. ECB ir NKI užtikrina, kad visiems neviešos informacijos turėtojams būtų taikomi specialūs apribojimai dėl kritinių asmeninių finansinių sandorių. Asmeninis finansinis sandoris laikomas kritiniu, kai jis yra arba gali būti suvokiamas kaip glaudžiai susijęs su priežiūros uždavinių vykdymu. ECB ir NKI savo vidaus taisyklėse nustato tokių kritinių sandorių sąrašą, kuris pirmiausia apima:
 - a) sandorius su Sąjungoje įsteigtų finansų bendrovių išleistomis akcijomis ir obligacijomis;
 - b) trumpalaikę prekybą, t. y. tos pačios finansinės priemonės įsigijimą ir vėlesnį pardavimą arba pardavimą ir vėlesnį įsigijimą konkrečiu ataskaitiniu laikotarpiu;
 - c) sandorius su išvestinėmis priemonėmis, susijusiomis su a punkte išvardytomis finansinėmis priemonėmis, ir kolektyvinio investavimo schemas, kurių pagrindinis tikslas yra investuoti į tokias finansines priemones.
3. ECB ir NKI, atsižvelgdami į efektyvumo, veiksmingumo ir proporcingumo kriterijus, patvirtina vidaus taisyklės, kuriomis nustatomi specialūs apribojimai neviešos informacijos turėtojams. Tokie specialūs apribojimai gali apimti bet kurį iš žemiau nurodytųjų arba jų derinį:
 - a) tam tikrų finansinių sandorių uždraudimą;
 - b) reikalavimą gauti išankstinį leidimą tam tikriems finansiniams sandoriams;
 - c) reikalavimą *ex ante* arba *ex post* pranešti apie tam tikrus finansinius sandorius ir (arba)
 - d) embargo laikotarpis tam tikriems finansiniams sandoriams.
4. ECB ir NKI gali nuspręsti taikyti šiuos specialius apribojimus personalo nariams, kurie nėra neviešos informacijos turėtojai.
5. ECB ir NKI užtikrina, kad jų kritinių finansinių sandorių sąrašus būtų galima skubiai patikslinti, siekiant atspindėti Valdanciosios tarybos sprendimus.
6. ECB ir NKI savo vidaus taisyklėse nustato sąlygas ir garantijas, pagal kurias šiame straipsnyje įtvirtinti specialūs apribojimai netaikomi organų nariams ir personalo nariams, kurie savo asmeninių finansinių sandorių valdymą pagal rašytinę turto valdymo sutartį yra patikėję nepriklausomai trečiajai šaliai.

III SKYRIUS

INTERESŲ KONFLIKTŲ IŠVENGIMO TAISYKLĖS

9 straipsnis

Interesų konfliktai

1. ECB ir NKI turi nustatyti mechanizmą, kad būtų išvengta situacijos, kai dėl į personalo narius paskirti siūlomo kandidato ankstesnės profesinės veiklos arba asmeninių ryšių kyla interesų konfliktas.
2. ECB ir NKI patvirtina vidaus taisyklės, kuriose reikalaujama, kad jų organų nariai ir jų personalo nariai dirbdami vengtų bet kokios situacijos, kuri gali sukelti interesų konfliktą, ir praneštų apie tokias situacijas. ECB ir NKI užtikrina, kad, pranešus apie interesų konfliktą, jie turėtų tinkamų priemonių tokiam konfliktui išvengti, įskaitant atleidimą nuo pareigų, susijusių su atitinkamu klausimu, vykdymo.
3. ECB ir NKI turi nustatyti mechanizmą, kad galėtų įvertinti ir išvengti galimų interesų konfliktų, kylančių dėl jų organų narių ir jų aukšto rango personalo narių, tiesiogiai atsakingų aukščiausiems vadovams, darbinės veiklos, vykdomos pasibaigus tarnybos laikui.
4. Prireikus ECB ir NKI turi nustatyti mechanizmą, kad galėtų įvertinti ir išvengti galimų interesų konfliktų, kylančių dėl darbinės veiklos, kurią jų personalo nariai vykdo neapmokamų atostogų metu.

IV SKYRIUS

TAISYKLĖS DĖL DOVANŲ IR SVETINGUMO PRIĖMIMO

10 straipsnis

Draudimas gauti privalumus

1. ECB ir NKI patvirtina vidaus taisyklės, kurios draudžia jų organų nariams ir jų personalo nariams reikalauti, gauti ar priimti pažadą, kad jie patys arba bet koks kitas asmuo gaus bet kokią privalumą, bet koku būdu susijusį su jų oficialių pareigų vykdymu.
2. ECB ir NKI savo vidaus taisyklėse gali nustatyti 1 dalyje įtvirtinto draudimo išimtis privalumams, kuriuos siūlo centriniai bankai, Sąjungos institucijos ar įstaigos, tarptautinės organizacijos ir Vyriausybės agentūros, taip pat įprastinės ar nedidelės vertės privalumams, kuriuos siūlo privatus sektorius, jeigu pastaruoju atveju šie privalumai nėra dažni ir ne iš to paties šaltinio. ECB ir NKI užtikrina, kad šios išimtys nedarytų įtakos ir negalėtų būti suvokiamos kaip darančios įtaką jų organų narių ir jų personalo narių nepriklausomumui ir nešališkumui.
3. Nukrypstant nuo 2 dalies, išimtys netaikomos privalumams, kuriuos kredito įstaigos siūlo ECB ar NKI personalo nariams patikrinimų vietoje arba audito misijų metu, išskyrus su darbu susijusių susitikimų metu siūlomą nedidelės vertės svetingumą.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

11 straipsnis

Įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šios gairės įsigalioja tą dieną, kai apie jas pranešama NKI.
2. ECB ir NKI imasi reikalingų priemonių šioms gairėms įgyvendinti, jų laikytis ir jas taikyti nuo 2016 m. kovo 18 d. NKI informuoja ECB apie bet kokias kliūtis šių gairių įgyvendinimui ir praneša ECB apie su šiomis priemonėmis susijusius dokumentus ir priemones ne vėliau kaip iki 2016 m. sausio 18 d.

*12 straipsnis***Ataskaitų teikimas ir peržiūra**

1. NKI kasmet teikia ECB ataskaitą apie šių gairių įgyvendinimą.
2. Valdančioji taryba peržiūri šias gaires bent kartą per trejus metus.

*13 straipsnis***Adresatai**

Šios gairės skirtos ECB ir NKI.

Priimta Frankfurte prie Maino 2015 m. kovo 12 d.

ECB valdančiosios tarybos vardu

ECB Pirmininkas

Mario DRAGHI
